

Predikan av Jenny Arnerlöf – Bebådelsedagen - 2024

De senaste veckornas nyhetsrubriker har dominerats av reportage kring Sveriges anslutning till samarbetet mellan trettio-två länders försvarsmakter – NATO. Det offentliga samtalet om samarbetets historiska betydelse och vad det innebär för oss nu kommer säkerligen att pågå under överskådlig framtid. Jag har ingen analys att erbjuda er idag – inget inlägg att bidra till samtalet med. Men på denna dag – som är en festdag i den världsvida kristna kyrkan – dras vår uppmärksamhet till vad som helt klart var världshistoriens viktigaste samarbete. Jungfru Marias bebådelsedag firar samarbetet mellan Guds och en människas vilja som möjliggjorde inkarnationen.

Det är ett ljust mysterium av glädje och förundran – på många sätt obegriplig. Gud, den verklighet som rymmer jorden, stjärnor och galaxer, komprimerade sig för att ta plats i en fattig, ung kvinnas livmoder. Ordet som talade allt som finns in i existensen väntade på Marias samtyckande ord. Jag behöver nog inte förklara för er att det inte var så det gick till hos de andra stora kulturernas gudar. Vi kan inte överskatta hur revolutionär denna berättelse var och är. Marias ”må det ske” gjorde henne till den återskapade jordens moder.

Jorden är inte vår moder – Maria från Nasaret är det. Jag minns inte vem som sade det först men Gud är Fadern över hela skapelsen och han gjorde Maria till modern av den återskapade världen. Som Kristi moder var hennes uppdrag unikt, men som lärjunge och efterföljare av Kristus är hennes uppdrag vårt uppdrag; att upplåta våra liv som bärare av Guds närvaro i världen. Om den tanken skrämmer dig är du i gott sällskap med Maria.

Två primära reaktioner uppstår när en valberedning ringer – skräck och ett ivrigt och oreflekterat ”nej” eller skräck och ett ivrigt och oreflekterat ”ja”. Skämt åsido, innan valberedningens tid använde Gud änglar för att få viktiga uppdrag gjorda.

Maria var skräckslagen över budbärarens hälsning, valberedningens förslag. Hon motstod kampen eller flyktinstinkten och höll sig lugn med tankarna i fullt snurr.

Maria lyssnade in ängelns beskrivning av uppdraget som handlade mer om Sonen än om henne själv. Hennes specifika uppdrag var att bli havande och föda en son, och att ge honom namnet Jesus. Den övriga delen av Gabriels beskrivning (han ska bli stor, få Davids tron, härska över Jakobs hus, och ha ett välde som aldrig tar slut) det var Guds verk. Maria lyssnade till förslaget och ställde en berättigad fråga om det uppenbara hindret som stod i vägen för hennes havandeskap. Hennes fråga var inte uttryck för ett behov av bevis eller säkerhet – det var en ödmjuk respons till en omöjlig möjlighet.

Känner du någonsin att Gud ber dig att göra omöjliga saker? Om ditt svar på frågan är nej vill jag i all ödmjukhet föreslå att du kanske inte har lyssnat. Gud ber oss inte att bokstavligen göra det Maria gjorde, men Gud ber oss alla att samarbeta med Gud för att göra saker som verkar omöjliga.

Vår tomhet, vår brist på förutsättningar eller vad vi tycker är nödvändiga kvalifikationer är inget hinder för Gud. Guds aktivitet vänder på mänskliga förväntningar. Det betyder inte att vi ger Gud ett grönt ljus och sedan lutar oss tillbaka och väntar på att se märkliga saker ske. Det var inte vad Maria gjorde. Hon gick genom många svåra händelser på grund av hennes samarbete med Gud och inget av det var särskilt religiöst, glamoröst eller lätt. Tvärtom. Hennes livs extraordinära karaktär var inte, på ytan,

uppenbar för någon. Så varifrån kom hennes styrka? Vi behöver förstå det om vi också ska trofast kunna bära Guds liv i världen.

Svaren hittar vi i ängelns ord till henne.

Helig Ande som är den Högstes kraft vilade över henne men inte heller det var nog i sig. Maria behövde också berättelser om andras erfarenhet av Guds trofasthet. Gabriel berättade om hennes släkting Elisabet. Det var en källa till uppmuntran och tillförsikt för Maria. Hon reste faktiskt direkt till Elisabet där hon både fick och gav kraft. Vi behöver varandra för att Kristi liv ska bli fullt utformat i oss. Gemenskap med Anden och andra troende gav Maria modet att svara "ja" på Guds kallelse och stå fast i sitt uppdrag även om hon inte alltid förstod sig på sin älskade Son. Hon behövde lära sig att lita på Jesus även när hon inte förstod vad han gjorde och det måste vi alla göra om vi vill höra till honom.

Längre fram i Lukasevangeliet hör vi eko av åtminstone tre fraser från ängelns och Marias samtal. "Ni skall få kraft när den heliga anden kommer över er" var Jesu ord till lärjungarna i samband med hans himmelfärd (Apg 1:8). De hade frågat honom om tiden var inne när han skulle återupprätta Israel som kungarike. Som Maria förstod de inte honom riktigt till fullo än. De sökte insiderinfo som skulle ge dem en fördel men hans svar till lärjungarna var "Det är inte er sak att veta vilka tider och stunder Fadern i sin makt har fastställt." Jesus vill inte att vi ska lita på vår information. Han vill att vi i all ödmjukhet följer Andens ledning och litar på att ingenting är omöjligt för Gud.

Det är inte en uppmaning till hänsynslöshet eller att utmana Gud. Många år efter Gabriels och Marias möte när Jesus nästan var framme vid Jerusalem den där ödesdigra påsken sade Jesus "Det som är omöjligt för människor är möjligt för Gud." Han talade med människor om frälsning och menade att

även den starkaste bland oss är inte stark nog att ta sig in i Guds rike på egen hand. Åhörarna trodde att yttre markörer som förmögenhet eller laglydighet var en väg till Guds räddning men Jesus poäng var att på egen hand kan ingen rädda sig själv. Vår räddning är det omöjliga verket som Gud har gjort möjligt. Finns det människor som du frestas att se som bortom räddning? Bortom förmågan att komma till tro? Ingenting är omöjligt för Gud. Och idag, liksom i alla tider, hör vi ofta rapporter om osannolika omvändelser.

Den sista frasen från bebådelsedagens samtal som vi möter igen senare i Lukasevangeliet är Marias ord, "Må det ske med mig som du har sagt." Maria hade fördelen att säga de orden innan hon fullt ut förstod allt som de skulle innebära. När Jesus i Getsemanes trädgård bad, "låt din vilja ske, inte min", förstod han fasan som väntade honom. Han uppfostrades av en mor som uppenbarligen ville Guds vilja. När vi i tro tittar på Maria, förs vår blick och uppmärksamhet alltid vidare till Kristus. Han fulländade hennes tillit till Gud och gjorde henne till den hon blev för att hon tog emot honom. När vi välkomnar hans liv i våra liv gör han också oss till den som Gud menar för oss att bli.

Bebådelsedagens goda nyheter för oss idag är att än idag samarbetar Gud med människor för att göra sina mäktiga verk i vår värld. Amen.